

**Sprawozdanie Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Prac Dyplomowych
z oceny prac dyplomowych z przeprowadzonego procesu dyplomowania
w roku akademickim 2023/2024**

Wydziałowy Zespół ds. Jakości Prac Dyplomowych w składzie:

Prof. dr hab. Marzenna Zaorska (pedagogika specjalna)

Prof. dr hab. Marek Sokołowski (socjologia)

Dr hab. Marzenna Nowicka, prof. UWM (pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna)

Dr hab. Beata Krzywosz-Rynkiewicz, prof. UWM (psychologia)

Dr hab. Janusz Filipkowski, prof. UWM (politologia, stosunki międzynarodowe)

Dr hab. Wojciech Kotowicz, prof. UWM (bezpieczeństwo narodowe)

Dr hab. Hanna Kędzierska, prof. UWM (pedagogika)- przewodnicząca zespołu

na roboczym posiedzeniu w dniu 10.01.2025r. dokonała oceny wylosowanych prac i sformułowała rekomendacje dla promotorów kierujących pracami dyplomowymi na Wydziale Nauk Społecznych UWM.

W operacji losowania uwzględniono prace z każdego kierunku, specjalności i stopnia studiów bez względu na formę (studia stacjonarne i niestacjonarne). W wyniku losowego doboru grup seminaryjnych i autorów, do oceny wskazano prace promocyjne w następującej liczbie:

Tabela 1. Liczba ocenianych prac ze względu na kierunek studiów

Lp.	Kierunek	Liczba prac
1.	Socjologia	2
2.	Pedagogika specjalna	3
3.	Politologia, Stosunki międzynarodowe	5
4.	Bezpieczeństwo narodowe	4
5.	Pedagogika wczesnej edukacji	4
6.	Psychologia	0
7.	Pedagogika	7
Razem:		25

Wylosowane prace zostały poddane analizie, w oparciu o przyjęte wydziałowe kryteria, zgodnie z reprezentowaną przez członków komisji dyscypliną naukową.

Tabela 2 . Zbiorcze wyniki oceny prac dyplomowych

Kryterium	<i>bardzo dobra</i>	<i>dobra</i>	<i>przeciętna</i>	<i>słaba</i>	<i>bardzo słaba</i>
Zgodność tematyki pracy ze specjalnością	16	8	1		
Zgodność treści pracy z jej tematem	16	6	2	1	
Poprawność konstrukcji pracy	14	8	2	1	
Poprawność doboru i wykorzystania źródeł oraz literatury naukowej	12	5	4	2	2
Poprawność metodologiczna projektu badawczego	9	8	3	2	3
Poprawność przedstawionych analiz, interpretacji i wnioskowania	6	8	6	3	2

Komisja na posiedzeniu w dniu 10.01.2025r. odbyła dyskusję dotyczącą: stopnia realizacji standardów przygotowania prac dyplomowych, sformułowania rekomendacji dla promotorów, realizacji przez promotorów wcześniejszych rekomendacji oraz sposobu upowszechnienia wyników przeprowadzonej ewaluacji w bieżącym roku akademickim.

Uwagi dotyczące jakości recenzowanych prac:

1. Oceniane prace generalnie są poprawnie lokowane w polach problemowych dyscyplin jednak sformułowania niektórych tematów są zbyt szerokie, co z jednej strony przekracza możliwości realizacji projektu przez studentów, z drugiej zaś skutkuje nieadekwatnością tematu do treści pracy.
2. Struktura i kompozycja prac licencjackich i magisterskich jest generalnie poprawna i adekwatna do przyjętej strategii metodologicznej. Zastrzeżenia budzi jedynie struktura prac monograficznych w badaniach pedagogicznych, w których niezasadnie wyodrębnia się rozdział metodologiczny, typowy dla prac empirycznych.
3. Dobór literatury jest adekwatny do pola problematyki badawczej, jednak w niektórych z ocenianych prac materiał źródłowy jest ubogi, z pominięciem tzw. tekstów „kanonicznych” dla dyscypliny. Zastrzeżenia budzi także w niektórych pracach archaiczność źródeł w stosunku do podjętej problematyki (pozycje z lat 40-tych do 80-

tych ubiegłego wieku) lub niewłaściwa interpretacja pojęcia „źródło” w pracy naukowej.

4. Formalna strona ocenianych prac budzi szereg zastrzeżeń, szczególnie w sposobie sporządzania przypisów, spisu treści (podwójna numeracja rzymska i arabska). Uchybienia stylistyczne, gramatyczne, ortograficzne i in. rzutują na precyzję i komunikatywność języka raportów.
5. Wybór metod, technik i narzędzi badawczych jest adekwatny do celów badań. W pracach empirycznych w rozdziale metodologicznym brak jest uzasadnień wyboru własnej strategii badawczej (dominują cytowania definicji z podręczników z metodologii badań społecznych). W pracach empirycznych z pedagogiki uwagę zwraca dominacja archaicznej literatury z zakresu metodologii badań społecznych, przy jednoczesnym niedostrzeganiu dokonań współczesnych metodologów.
6. W większości ocenianych prac empirycznych niedosyt budzi poziom analizy i interpretacji wyników badań. W przypadku danych ilościowych brak jest analiz pozwalających na opisanie związku występującego pomiędzy badanymi zmiennymi. W przypadku danych jakościowych analiza i interpretacja nie wykracza poza analizę zawartości, bez względu na przyjętą w badaniach metodę badań.
7. W pracach empirycznych obserwuje się brak relacji pomiędzy przyjętym modelem teoretycznym a interpretacją danych empirycznych.
8. Dokonując analizy recenzji prac promocyjnych zauważono niespójność pomiędzy opisową oceną pracy, a jej ostateczną oceną punktową.

Rekomendacje dla promotorów:

Komisja sugeruje zwrócenie większej uwagi na:

1. Sposób formułowania tematów prac licencjackich i magisterskich oraz staranność w przygotowaniu ostatecznej wersji raportu (przypisy, język, stylistyka, streszczenie). Zgodnie z art. 5.3 procedury przygotowania pracy dyplomowej tematy prac powinny zostać zatwierdzone przez Kierownika i Dziekana Jednostki. W opinii Komisji na tym etapie pracy nad projektami tematy powinny zostać zweryfikowane i ew. skorygowane.
2. Precyzję wykonywania opisów bibliograficznych i cytowań (powinny być zgodne z ogólnymi wymogami stylu APA, należy unikać umieszczania w pracach rozbudowanych cytatów oraz unikać cytowania z tzw. „drugiej ręki”).

3. Poprawność opisu założeń metodologicznych badań własnych (eliminowanie przepisywania fragmentów podręczników z metodologii na rzecz uzasadniania przyjętej strategii metodologicznej).
4. Poprawność formułowania założeń metodologicznych projektu, w tym przedmiotu, celów, problemów i hipotez badawczych.
5. Poprawność przygotowania streszczenia (abstraktu).
6. Pogłębienie wyników analiz statystycznych w badaniach opartych na schematach korelacyjnych i eksperymentalnych;
7. Zachowanie standardów poprawności gromadzenia, analizy i interpretacji danych jakościowych.
8. Zwrócenie większej uwagi na obiektywizm badawczy, zarówno w analizie materiału źródłowego jak i interpretacji wyników badań.
9. Zwrócenie większej uwagi na kopiowanie w rozdziałach teoretycznych tabel i wykresów pochodzących z prac oryginalnych i korzystanie wyłącznie z tych, które udostępnione są w tzw. domenie publicznej lub na zasadach wolnych licencji, aby nie dochodziło naruszania praw autorskich.

Ponadto:

Komisja sugeruje większą staranność w doborze recenzentów i rekomenduje, aby recenzentami prac, w których opiekę merytoryczną sprawują adiunkci, byli samodzielni pracownicy naukowci oraz większy namysł nad realizacją projektów badań wykorzystujących strategię badań jakościowych, szczególnie na poziomie studiów I stopnia.

Wnioski i postulaty:

Wnioski z przeprowadzonej ewaluacji powinny zostać upowszechnione w sposób wypracowany zgodnie z przyjętą w ubiegłym roku akademickim strategią, tj. zamieszczenie raportu na stronie WNS oraz organizację w obu Instytutach Wydziału Nauk Społecznych UWM spotkania z promotorami, w celu przedyskutowania możliwości wdrażania rekomendacji w kolejnych latach.

Postulujemy, aby promotorzy z większą uważnością odnosili się do zaleceń Komisji i uwzględniali je w toku pracy z seminarzystami.

Komisja podtrzymuje wniosek sformułowany w roku ubiegłym, aby członkom komisji dokonującym oceny prac, na ich wniosek, udostępniać sporządzone przez promotora i recenzenta opinie.

Komisja zwraca uwagę na coraz powszechniejszy problem wykorzystywania AI przez studentów piszących prace promocyjne i sugeruje jak najszybsze opracowanie wytycznych dla promotorów.

Komisja zwraca uwagę, że zwiększanie liczebności grup seminaryjnych może skutkować obniżeniem jakości przygotowania prac promocyjnych.

Komisja sugeruje, aby w miarę możliwości, uwzględnić w tematyce prac promocyjnych potrzeby interesariuszy.

Raport przygotowała - Hanna Kędziarska

